

Валерія Кривочкіна – студентка III курсу факультету іноземної та слов'янської філології Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

Науковий керівник: Вікторія Миколаївна Солощенко – завідувач кафедри теорії та практики романо-германських мов Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, кандидат педагогічних наук, доцент

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ НІМЕЧЧИНИ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ АКТУАЛІЗАЦІЇ ВИВЧЕННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ ВИШІВ КРАЇНИ

В епоху глобалізації суспільство почало усвідомлювати принципово нову роль мовної освіти заради підтримки мобільності, взаєморозуміння і співпраці, подолання упереджень і дискримінації. Знання іноземних мов та вільне володіння мовою інтернаціонального спілкування є однією з головних умов плідного співробітництва з країнами ЄС. Іноземна мова є тим інструментом, володіння яким робить цей процес реальним, своєчасним і плідним, водночас підвищує конкурентоспроможність і мобільність сучасного фахівця на світовому ринку. Один із сучасних письменників Ф. Харріс влучно визначив, що «кожна нова мова подібна відчиненому вікну, яке відкриває новий погляд на світ та розширює світосприйняття» (1, 11). Іноземні мови сприяють кращому взаєморозумінню між різними націями та культурами і дозволяють вести справжній діалог.

Метою публікації є висвітлення механізму актуалізації вивчення німецької мови іноземними студентами вишів Німеччини.

У 1992 році в Німеччині за ініціативи Федерального міністра освіти та науки країни Е. Бульманна було створено робочу групу, до складу якої увійшли представники Міністерства закордонних справ, Постійної конференції міністрів культури федеративних земель, Міністерства освіти і досліджень країни, Постійної конференції ректорів вищих навчальних закладів Німеччини, Гете-Інституту, DAAD та Асоціації з вивчення німецької мови. Було проголошено, що ефективним інструментом поширення німецької мови і культури за кордоном стає опанування німецької мови іноземними студентами. Крім того, такі освітні ініціативи слугують інформативним імпульсом, пропагандою вишів країни як ідеалу якісної освіти, осередку незалежного пошуку знань (4).

Основну відповідальність за підвищення знань з німецької мови та культури у світі було покладено на DAAD та Гете-Інститут, що мають власні представництва у багатьох країнах світу. У контексті

підвищення знань з німецької мови у світі до компетенції цих освітніх центрів належало таке:

- розширення мовної підготовки старшокласників загальноосвітніх шкіл, гімназій, коледжів, студентів вишів на своїй Батьківщині, що реалізується шляхом масової підготовки педагогічних кадрів (лінгвістів), сертифікації регіональних викладачів німецької мови в країні та у представництвах Гете-Інституту, а також за рахунок створення спеціальних цільових груп і курсів з вивчення німецької мови при представництвах DAAD та Гете-Інституту;

- проведення видавничої компанії, що включає публікацію навчальних посібників з німецької мови, а також аудіо- та відеоматеріали з історії та сучасності країни;

- організація семінарів (інноваційні методи навчання) з учителями загальноосвітніх шкіл і викладачами німецької мови та літератури у вишах певного регіону;

- організація курсів з вивчення німецької мови на місцях (5).

У 1995 році на конференції ректорів вищих навчальних закладів країни було окреслено єдині вимоги та критерії оцінювання рівня знань німецької мови іноземними абітурієнтами під час складання відповідного іспиту (DSH). Крім того, представництвам DAAD та Гете-Інституту за кордоном було надано право приймати цей іспит. Відповідно до «Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання» середня оцінка мовної компетенції іноземного абітурієнта на рівні B1/B2/DSH 1 є обов'язковою умовою для зарахування особи у вищий навчальний заклад країни (2). Вивчення мовного курсу на знання німецької мови завершувалося складанням іспиту «DSH». У випадку, якщо рівень знань німецької мови за результатами тестів був недостатнім, іноземний абітурієнт допускався до навчання залежно від того, яку спеціальність він обрав, від мети й тривалості навчання. Таким чином, рішення про зарахування цього студента знаходиться в компетенції відповідного університету та передбачає паралельно з основним навчанням обов'язкове відвідування курсів німецької мови при університеті.

На інституційному рівні було створено підготовчі курси для іноземних абітурієнтів майже у всіх вишів німецькомовних країн. Після надання певного набору документів до представництва DAAD та отримання письмової згоди університету абітурієнт-іноземець може бути зарахований на «нульовий курс» навчання. Протягом року він буде інтенсивно вивчати німецьку мову та залежно від рівня підготовки відвідувати заняття на першому курсі навчання. За рішенням ректорату університету найбільш здібні слухачі отримують стипендію. Після успішного завершення «нульового курсу» іноземних абітурієнтів зараховують на перший курс університету (3).

На основі теоретичного аналізу літературних джерел було висвітлено механізм актуалізації вивчення німецької мови іноземними студентами вишів Німеччини, що представлений діяльністю Німецької служби академічних обмінів (DAAD) та Гете-Інституту і передбачає підготовку педагогічних кадрів (лінгвістів), сертифікації регіональних викладачів німецької мови в країні та у представництвах Гете-Інституту, створення спеціальних цільових груп і курсів з вивчення німецької мови при представництвах DAAD та Гете-Інституту; проведення видавничої компанії, що включає публікацію навчальних посібників з німецької мови, а також аудіо- та відеоматеріали з історії та сучасності країни; організацію семінарів із учителями загальноосвітніх шкіл і викладачами німецької мови та літератури у вишах певного регіону; організацію курсів із вивчення німецької мови на місцях тощо.

Література

1. Бацевич Ф. С. Філософія мови: Історія лінгвофілософських учень. Підручник. ВЦ «Академія». 2008. 240 с.
2. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. К.: Ленвіт, 2003. 273 с.
3. Berning E. Ausgewählte Ergebnisse der Untersuchung „Promovieren in Bayern“. Presentation auf der IHF-Tagung „Das Promotionswesen im Umbruch“ am 13. Juli 2004 / E. Berning, S. Falk. –München, Vortrag. S. 1–42.
4. Deutscher Akademischer Austauschdienst. Erläuterungen zum Zweiten Aktionsprogramm des DAAD zur Stärkung der internationalen Wettbewerbs Fähigkeit des Studien- und Wissenschaftsstandorts Deutschland. [Die elektronische Ressource]. Das Regime des Zugriffs : <http://www.DAAD.de>.
5. Deutscher Akademischer Austauschdienst. Wissenschaftswelt offen. Internationalität von Studium und Forschung in Deutschland, 2001. Bielefeld: Bertelsmann. 57 s.

Тамара Гадівна Мараквелідзе – слухач магістратури I курсу
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Алла Валеріївна Колесник** – завідувач кафедри
українознавства та іноземних мов Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ, кандидат філологічних наук

ІНОЗЕМНА МОВА ЯК СКЛАДОВА ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАВООХОРОНЦІВ

Сучасний розвиток українського суспільства характеризується зміною політичних, економічних, соціальних відносин у напрямку європейської інтеграції. Вектор реформ викликає необхідність